

עין משפט‏[?]‏
גזר מצוה

קד א ב מיי פ"ג מהל' שכיחות הל' ח סמג עשין פט טוש"ע ח"מ ס' רלא סעף י' וס' שג סעף י':

קד ג מיי שם טוש"ע שם ס' שג סעף ח': קד ד ה ו מיי שם הל' ו טוש"ע שם וס' רלא סעף ח': קד ז ח מיי שם סמג שם טוש"ע שם ס' שג סעף ח':

קח ט י מיי שם הל' ט טוש"ע שם סעף יא': קח כ מיי פ"ח מהל' שאלה ופקדון הל' ו סמג עשין פח טוש"ע ח"מ ס' רלא סעף ו':

קי ל ונניי שם פ"ה הל"ג טוש"ע ח"מ ס' רלא סעף ח': קיא מ ב מיי פ"ג מהל' שכיחות הל' ד סמג עשין פט טוש"ע ח"מ ס' שג סעף ד':

קיב ס מיי שם טוש"ע ע פ מיי שם טוש"ע קיג ע מיי שם טוש"ע שם סעף ו':

קיד צ מיי שם הל' ט טוש"ע שם סעף יב': קיבא ק מיי שם טוש"ע שם סעף יג': קיבז ר מיי שם טוש"ע שם סעף יד': קיז ש ת מיי שם הל' ד טוש"ע שם סעף ג':

תורה אור השלם

1 ותפל שבא ותקחם ואת הנערים הבו לפי תרב ואמלטה רק אני לבדי להגיד לה:

איוב א טו

2 והייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדר שותי מעיני: בראשית לא מ

צג:

ובא זאב וטרף. בשעת משלחת זאבים ור' יהודה היא דלמר זאב אחד אונס: **א"י** הכי **אמאי** פטור תחילתו בפשיעה וסופו **באונס** הוא. וא"ת לאביי נמי דמוקי לה בעידנא דעילי אינשי מי ניתא והא מ"מ אס היה יכול להציל חייב אלמא תחילתו בפשיעה

הוא וי"ל דלא חשיב ליה פשיעה אלא גניבה ואבידה ויש ללמוד מכאן דתחילתו דכעין גניבה ואבידה וסופו בלאונס דפטור ומתא דלמר רב דהמפקיד (לעיל דף לו. ושם) אפי' שומר שכר שמסר לשומר חנם פטור לפי שמסר לבן דעת אין ראייה דאפילו סבר רב תחילתו דכעין גניבה ואבידה וסופו בלאונס חייב אפילו הכי פטור דאין לנו לומר שודאי שומר חנם לא ישמור מגניבה ואבידה רק מפשיעה והוה ליה תחילתו דכעין גניבה ואבידה אלא סתם בן דעת רגיל לשמור הרבה אפילו מדזרים שאינו חייב ושמא אפילו מסרו לשומר חנם ופטריה מפשיעה פטור דלא חשיב תחילתו בפשיעה דהכי: **איבעי** דך לעבורי חדא חדא. נראה דלא חשיב לה

פשיעה מתאי טעמא אלא כעין גניבה ואבידה ומחייב מוטעמא דלדעתא דהכי יהבי לך אגרא דמינטר נטירותא יתירתא כרז חסדא ורבה בר רב הונא דמדיימי לה הכא ואתי שפיר דקאמר בסמוך כזר צווחו קמאי שרזו לפטור מדרכה דאס לא כן אמאי צווחו דמילתא דפשיטא הוא שהן חייבים דאפילו שומר חנם חייב וסבר רב פפא דהכא כרזא דפרק הכונס (ב"ק דף נח.) דלמר משום דליבעי לך לעצורי חדא חדא לאו פשיעה היא ולא כרז כהנא דלמר התם דהוי פשיעה גזי נפלה לגינה: **אמר** רבה התם גברי דפרמוסקי הוו. אפילו גרים רבא אחי שפיר א"ג דרבא מוקי בהגול קמא (שם דף קח:) מילתא דרב הונא בר אבין שקדם ונשבע אכל היכא דלא נשבע אפילו שומר חנם עושה עמו דין ואינו נשבע הכא לדברי השואל משיב וליה לא סבירא ליה: **דא"י** רמא קלא הוו [אתו] מצלין ליה. והשתא אפילו לא הוכר הגנב הוה חייב כיון דפשע ולא נקט אגרא הוכר הגנב אלא משום התלמידים שהיו סבורים דמשום דהוכר הגנב חייביה:

סיגפיה ומתה אינו אונס. מימה דפשיטא דפשיעה גמורה הוא וי"ל דקמ"ל דאפילו יש לתלות ולומר שמתה גס נשביל דבר אחר אפילו הכי חייב דלא היה לו לסגפיה: אמא

עמו דין ואינו נשבע אמר רבא ל'התם גברי דפרמוסקא הוו קיימי דאי רמא קלא הוו ומצלין ליה: **מתני'** זאב אחד אינו אונס שני זאבים אונס רבי יהודה אומר בשעת משלחת זאבים אף זאב אחד אונס ישני כלבים אינו אונס ידוע הבבלי אומר משום רבי מאיר מרוח אחת אינו אונס משתי רוחות אונס הלסטים הרי זה אונס *הארי הדוב והנמר והברדלס והנחש הרי אלו אונס *אימתי בזמן שבאו מאליהן אבל הוליכן למקום גדודי היה ולסטים אינו אונס *מתה כדרכה הרי זה אונס סגפה ומתה אינו אונס *עלתה לראשי צוקין ונפלה הרי זה אונס *העלה לראשי צוקין ונפלה ומתה אינו אונס: אחד אונס אמר רב נחמן בר יצחק ההיא בשעת משלחת זאבים ורבי יהודה היא: הלסטים הרי זה אונס: אמאי לוקי גברא להדי גברא או דלמא האי מסר נפשיה והאי לא מסר נפשיה *מסתברא דהאי מסר נפשיה והאי לא מסר נפשיה אמר ליה אביי לרבא אשכחיה רועה ואמר ליה גבאא סריא בדוכתא פלגיא יתיבינן

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

הא נטר דננטרי אינשי. ואין (א) אבידה אלא אונס: **בחוני מתא**. שומרי העיר כלילה שכל סמך אנשי העיר עליהם לשמור גופם וממונם הנהו ודאי צעו נטירותא יתירתא: **ארי ודרס**. ארי דרכו לדרוס הבהמה במקום שמואלה. ודרך זאב לטורפה חיה ולהוליכה במקום שהוא בטוח ושם הורגה: **מאי**

לאו וכו'. אפ"ה חייב: **א"ה אמאי** פטור. כי אין יכול להציל: **תחילתו** הוה בפשיעה. גזי כל מוזיקין קטנים וקלים דהוא יכול להציל שהרי הניחם וצא לו וסופו נמי נהי דמוזיק חזק צא עליהן שאס היה שם לא היה יכול להציל והו"ל אונס מיהו תחילתו בפשיעה הוה דחייב דהכי פסקינן הלכתא דהמפקיד (לעיל דף מג.). **דשמע קול ארי ועל**. מאיתמו שאנוס הוא: **שומר חנם יש לו לקדם בחנם**. ולא לשכור אנשים. ושומר שכר יש עליו לשוכן: **עד כדי דמיסה**. של בהמות: **וסינן מלינו**. דקא רמיז עליה לשכור אנשים משלו: **לנושא דחיותא**. כושר הבהמות שממיר בזה כזר ולמודות צניות: **לנרעא יסירתא**. שלא יטרך לחזור אחר הבהמות לקנות: לא סבירא לכו **הא דרבה**. דלמר לעיל דמכי נטר דננטרי אינשי הוה אידך * (אנוס ופטור): **לפני יחבי** לך וכו'. ונהי דלאו פשיעה הוא אונס נמי לא הוי והו"ל כאבידה: **אגמלא דניש**. גשר של נרש: **כזר אחסיך**. כלומר כזן עמך ואומתך: **שזו**. שם הגנב לסטים מזוין היה: **חייביה**. לשלם הוליל והוכר הגנב ולא יפסד כלום עליו לטרוח אחר הגנב עד שיוציא מידו: **עושה עמו דין**. פרעון. והיינו פליגא דהא רוניא שומר חנם הוה ומחייביה רב נחמן לשלומי: **דפרמוסקא**. אנשי השלטון היו שם: **מתני'** **נשעס משלחם זאבים**. שחיה רעה משולחת גזירת המלך קופלת היא על אלס אחד: **פליטסו**. גרסי'. ומד ליסטס קאמר: **הכרדלס**. פומיי"ש בלע"ז: **סיגפה**. עינה ברעז או העמידה בקין צממה ובחורף בלינה. לענות נפש (במדבר ג) מתרגם לסגפא נפש: **עלמה לראשי לוקין**. אוקימנא דפ' המפקיד (לעיל דף לו:) תקפתו ועלתה ללוקין הרים חדין וגבוהין: **גב' האי מסר נפשיה**. הלסטים ע"מ כן צא או ליהרג או להרוג ויקח ממון אכל הרועה אין לו למסור נפשו על כך: **אשכחיה רועה**. לגנב קודם שנטל הימנו כלום וגזמנו ומירפז: **אמר לו גנאא סריא**. מוסרת. ויצאש (שמות טז) מתרגמי' וסרי. ובמשניות הגאונים ראיתי סריא פושע: קך

הא נטר דננטרי אינשי. ואין (א) אבידה אלא אונס: בחוני מתא. שומרי העיר כלילה שכל סמך אנשי העיר עליהם לשמור גופם וממונם הנהו ודאי צעו נטירותא יתירתא: ארי ודרס. ארי דרכו לדרוס הבהמה במקום שמואלה. ודרך זאב לטורפה חיה ולהוליכה במקום שהוא בטוח ושם הורגה: מאי לאו וכו'. אפ"ה חייב: א"ה אמאי פטור. כי אין יכול להציל: תחילתו הוה בפשיעה. גזי כל מוזיקין קטנים וקלים דהוא יכול להציל שהרי הניחם וצא לו וסופו נמי נהי דמוזיק חזק צא עליהן שאס היה שם לא היה יכול להציל והו"ל אונס מיהו תחילתו בפשיעה הוה דחייב דהכי פסקינן הלכתא דהמפקיד (לעיל דף מג.). דשמע קול ארי ועל. מאיתמו שאנוס הוא: שומר חנם יש לו לקדם בחנם. ולא לשכור אנשים. ושומר שכר יש עליו לשוכן: עד כדי דמיסה. של בהמות: וסינן מלינו. דקא רמיז עליה לשכור אנשים משלו: לנושא דחיותא. כושר הבהמות שממיר בזה כזר ולמודות צניות: לנרעא יסירתא. שלא יטרך לחזור אחר הבהמות לקנות: לא סבירא לכו הא דרבה. דלמר לעיל דמכי נטר דננטרי אינשי הוה אידך * (אנוס ופטור): לפני יחבי לך וכו'. ונהי דלאו פשיעה הוא אונס נמי לא הוי והו"ל כאבידה: אגמלא דניש. גשר של נרש: כזר אחסיך. כלומר כזן עמך ואומתך: שזו. שם הגנב לסטים מזוין היה: חייביה. לשלם הוליל והוכר הגנב ולא יפסד כלום עליו לטרוח אחר הגנב עד שיוציא מידו: עושה עמו דין. פרעון. והיינו פליגא דהא רוניא שומר חנם הוה ומחייביה רב נחמן לשלומי: דפרמוסקא. אנשי השלטון היו שם: מתני' נשעס משלחם זאבים. שחיה רעה משולחת גזירת המלך קופלת היא על אלס אחד: פליטסו. גרסי'. ומד ליסטס קאמר: הכרדלס. פומיי"ש בלע"ז: סיגפה. עינה ברעז או העמידה בקין צממה ובחורף בלינה. לענות נפש (במדבר ג) מתרגם לסגפא נפש: עלמה לראשי לוקין. אוקימנא דפ' המפקיד (לעיל דף לו:) תקפתו ועלתה ללוקין הרים חדין וגבוהין: גב' האי מסר נפשיה. הלסטים ע"מ כן צא או ליהרג או להרוג ויקח ממון אכל הרועה אין לו למסור נפשו על כך: אשכחיה רועה. לגנב קודם שנטל הימנו כלום וגזמנו ומירפז: אמר לו גנאא סריא. מוסרת. ויצאש (שמות טז) מתרגמי' וסרי. ובמשניות הגאונים ראיתי סריא פושע: קך

הא נטר דננטרי אינשי. ואין (א) אבידה אלא אונס: בחוני מתא. שומרי העיר כלילה שכל סמך אנשי העיר עליהם לשמור גופם וממונם הנהו ודאי צעו נטירותא יתירתא: ארי ודרס. ארי דרכו לדרוס הבהמה במקום שמואלה. ודרך זאב לטורפה חיה ולהוליכה במקום שהוא בטוח ושם הורגה: מאי לאו וכו'. אפ"ה חייב: א"ה אמאי פטור. כי אין יכול להציל: תחילתו הוה בפשיעה. גזי כל מוזיקין קטנים וקלים דהוא יכול להציל שהרי הניחם וצא לו וסופו נמי נהי דמוזיק חזק צא עליהן שאס היה שם לא היה יכול להציל והו"ל אונס מיהו תחילתו בפשיעה הוה דחייב דהכי פסקינן הלכתא דהמפקיד (לעיל דף מג.). דשמע קול ארי ועל. מאיתמו שאנוס הוא: שומר חנם יש לו לקדם בחנם. ולא לשכור אנשים. ושומר שכר יש עליו לשוכן: עד כדי דמיסה. של בהמות: וסינן מלינו. דקא רמיז עליה לשכור אנשים משלו: לנושא דחיותא. כושר הבהמות שממיר בזה כזר ולמודות צניות: לנרעא יסירתא. שלא יטרך לחזור אחר הבהמות לקנות: לא סבירא לכו הא דרבה. דלמר לעיל דמכי נטר דננטרי אינשי הוה אידך * (אנוס ופטור): לפני יחבי לך וכו'. ונהי דלאו פשיעה הוא אונס נמי לא הוי והו"ל כאבידה: אגמלא דניש. גשר של נרש: כזר אחסיך. כלומר כזן עמך ואומתך: שזו. שם הגנב לסטים מזוין היה: חייביה. לשלם הוליל והוכר הגנב ולא יפסד כלום עליו לטרוח אחר הגנב עד שיוציא מידו: עושה עמו דין. פרעון. והיינו פליגא דהא רוניא שומר חנם הוה ומחייביה רב נחמן לשלומי: דפרמוסקא. אנשי השלטון היו שם: מתני' נשעס משלחם זאבים. שחיה רעה משולחת גזירת המלך קופלת היא על אלס אחד: פליטסו. גרסי'. ומד ליסטס קאמר: הכרדלס. פומיי"ש בלע"ז: סיגפה. עינה ברעז או העמידה בקין צממה ובחורף בלינה. לענות נפש (במדבר ג) מתרגם לסגפא נפש: עלמה לראשי לוקין. אוקימנא דפ' המפקיד (לעיל דף לו:) תקפתו ועלתה ללוקין הרים חדין וגבוהין: גב' האי מסר נפשיה. הלסטים ע"מ כן צא או ליהרג או להרוג ויקח ממון אכל הרועה אין לו למסור נפשו על כך: אשכחיה רועה. לגנב קודם שנטל הימנו כלום וגזמנו ומירפז: אמר לו גנאא סריא. מוסרת. ויצאש (שמות טז) מתרגמי' וסרי. ובמשניות הגאונים ראיתי סריא פושע: קך

מסורת הש"ס

א) לשל מהל' נע"ש לקמן קו. ב) ז"ל אומרים ברי"ש וכו' ברי"ף ורל"ש. ג) נעיל לו: וש"נ. ד) צ"ק מת. ט) שם קח. ו) לעיל לו: ז) אונס לפטור פל"ל רש"ל.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה הא נטר וס' ואין זה אבידה:

גליון הש"ס

גב' דהדר שקיל דמיהן. עיין צ"ק דף נח ע"א חוס' ד"ה א"י: במשנת הא"י הדיוב. עי' לקמן דף ק"ו ע"א חוס' ד"ה מתני'.

מוסף רש"י

בא זאב וטרף ובא ארי ודרס. זאב טורף. נשא הטורף לחור, א"י אינו טורפה אלא דורסה במקומה ואוכלה (לעיר' גמגבה באונס. בלסטים מזוין, דשומר שכר פטור כז, ואח"כ הוכר הגנב. ויכול לכסוף ולהוציאו מידו (ב"ק קח). רצה נשבע. והבעלים יפרעו מן הגנב. רצה עושה עמו דין. משלם לבעלים והוא יפרע מן הגנב (שם). אם שומר שכר הוא. אע"י דפטור בלסטים מזוין, הכא הוליל והוכר הגנב ולא יפסד כלום. עליו לטרוח אחריה. לסייך הוא ישלם לבעלים יחזור ויפרע מן הגנב (שם). עושה עמו דין. ישלם. דמזוה עליו לחזר אחר האבידה (שם). העלה לראשי צוקין. שומר שהעלה לראשי הרים חדים ומשופטים, ונפלה ומתה אינו אונס. אלא פשיעה. דדרכה לפול (דעיל דז).